

Amyu Sha Rawt Jat Lam hta Laili Laika Ahkyak Ai

16 November 2020

Mungkan ntsa hta amyau lakung langai mi dan hkung n'na grin nga lu na matu dai amyau gaw shi a laili laika hte htunghking hpe galoi mung makau grupyin Mungkan masa lam ni hte htap htuk rap ra madang dep nga lu na matu hta sha n ga, shanhte a laili laika ni hpe chye chyang ai mungkan masha ni, dai laika hpe sharin hkam la mayu ai masha ni lani hte lani law htam wa lu na lam hpe shakut shaja nga masai.

Dai hte maren kaga amyau masha ni shanhte a laili laika hpe grau grau n'na loi ai ladat hte lawan ai hku sharin hka ja la lu na matu dai laili laika hte seng n'na lachyum bai shaleng da ai laika (Dictionary) ni hpe mung prat madang hta hkan n'na madang dep nga lu na matu bai gram lajang nga nga re ai lam ni hpe mu lu nga ga ai.

Dai ni Mungkan ntsa hta dan hkung nga sai mungdan ni hte dan hkung wa na hkyen nga sai mungdan ni hta nga pra nga ai mungchying sha ni yawng gaw tinang hte seng ai laili laika ni hpe manu shadan chye ai ni hkrai rai nga sai hpe mu lu na ga ai. Bai n'na tinang a kanu laili laika ni hta lakap n'na she kaga amyau sha ni a laili laika ni hpe sharin hka ja nga lu ai a marang e ti nang a kanu laili laika a manu hpe grau grau n'na chye na manu shadan chye ai ni byin tai wa lu nga ma ai zawn, maga mi hku n'na yu yang mung dai maigan laili laika ni a lachyum ni hpe asan san sha rai n'na chye na hkawn hkrang shangun let akyu kaba jaw nga ai lam hpe mu lu nga ga ai.

Dai ni na anhte Jinghpaw Wunpawng sha ni a masa hpe bai dinglik yu ga nga yang laika lu la ai 100 ning hpring masat Jaw Poi kaba ni she galaw ngut mat wa saga ai rai tim 'dai laika hpe manu n chye shadan lu, jai lang akyu jashawn na matu shara mung n mu rai nga ai lam ni a majaw dai ni na anhte Wunpawng ramma ni law malawng a myit kraw lawang kata e n'dai Jinghpaw Wunpawng laika gaw akyu n pru manu n rawng ai arung arai langai mi zawn byin nga mat sai lam hpe mu lu nga ai. N'dai lam ni hpe gara hku tsi lajang la sana law? Hpawtni hpawtdin anhte amyau sha ni a ningbaw ningla tai wa na ni rai nga ai dai ni na anhte ramma ni anhte a laili laika hpe manu shadan chye wa lu na matu, dai laili laika hpe tatut jai lang mai ai a marang e akyu kaba hkam la lu na matu gaw dai ni nang ngai an-nau ni yawng mahtai shaw let tsi lajang sa wa ra nga saga ai. Tsi lajang mai ai lam langai mi gaw –

Ya ten hta English-Myanmar-Kachin Dictionary anhte Jinghpaw Wunpawng sha ni hta nga taw sai re.. Anhte a Jinghpaw laika hpe ginhtawng jawngdat ten hta e (laning mi tup a matu) shata mi daram sha sharin hkam la lai wa lu ai a marang e, lani hte lani dai tinang a laika hpe anhte amyu sha ni n chye hti n chye ka rai malap wa magang nga ma ai zawn, maigan gahkaw ni hpe mung lachyum n chye shaleng la wa wa re ai lam ni a majaw 'Embassy' ni hpe 'Hpri Rung Ni' nga n'na tsun shamyng nga ai anhte a ramma ni maigan mungdan law law hta rai nga ma ai zawn, 'Sari Sadang Rawng ai' hpe mung 'U Hpyi Rawng ai' nga n'na tsun shaga chye wa nga ai anhte a ramma ni mung buga shara shagu hta rai nga masai.

'N'dai lam ni a n'pawt gaw amyu kaba ni a ka-up sha ai hkrum hkra nga ra ai majaw hkrat sum nga ai lam ni nan re' ngu yang shut na n rai nga ai. Dai hte maren, dai ni na aten hta anhte Jinghpaw amyu sha ni tinang a laili laika hpe manu shadan n chye shi nga ga ai .

Dai ni na ten hta English-Myanmar-Kachin Dictionary ni gu gu ra ra lu la mai wa sai raitim ramma ni a myit jasat ni e mung galai shai wa ai lam nau nga ai hpe mu lu ai. Hpaji majaw tinang a laika hpe sharin hka ja la na n myit ma ai kun. Tsun mayu ai lam gaw, kadai mi dip ka-up da ai rai tim, tinang a amyu sha ni a rawt jat galu kaba lam a matu gaw ti nang lam tam la ra na lam sha rai nga ai.

Dai ni dai Jinghapw Wunpanwg Dictionary ni law law nga sai a majaw English laika hte shingdaw n'na anhte a laika hpe self-study galaw mayu ai anhte amyu sha ni a matu Jinghpaw Laika hpe atsawm chye hkra sharin la na ahkaw ahkang ni nga sai re.

Dai ni na anhte Wunpawng sha ni gaw Myanmar laika hpe she kanu laika zawn shatai jai lang n'na English laika hpe sharin hka ja nga ra nga ga ai raitim, Myanmar laika n chye hti n chye ka ai Jinghpaw Wunpawng sha ni a matu mung dai Dictionary a marang e English laika hpe sharin hka ja mai wa nga sai.

Dai Dictionary hpe lu da ai a majaw mungkan madang dep lu na matu English laika hpe grai shakut shaja ai hte sharin hka ja nga ai Wunpawng sha ni yawng a matu mung English ga a lachyum ni hpe tinang a ga hku n'na asan san sha chye na wa lu na lam rai nga ai. Lai wa sai ten hta English-to-English Dictionary hpe sha machyu nga nna Jinghpaw Wunpawng ga hku n'na asan awan rai chye na lu na lam hta dut dang nga ai ga si ni mung law law nga wa sai.

Anhte Laika hpe anhte manu shadan jai lang jang maigan ni mung anhte a laika hpe hka ja wa na sha rai nga ai. Maga mi hku n'na bai yu ga nga yang anhte a laili laika hpe chye mayu ai, myit shang sha ai maigan amyu sha ni Jinghpaw Wunpawng laika hpe sharin achyin ya lu ai a marang e anhte a laili laika hpe mungkan madang dep ai laili laika byin tai wa lu na matu galaw sa wa lu na lam a n'pawt mung rai nga ga ai.

Kadai gara hku hpa baw mi tsun nga ma ai rai tim, kaning re ai shara ni hta sha naw nga nga ga ai rai tim, dai ni na mungkan masha ni yawng a matu ahkyak kaba rai nga ai English laika hpe ti nang a kanu laika hkum ni hte nan sharin hka ja la lu ai amyu sha ni a matu gaw hkrat sum mat wa na lam n nga ai zawn, rawt jat galu kaba lam a matu n'pawt wahpang kaba nan she rai nga masai rai!

Hpu nau Miwa ni gaw gara mungdan kaw shangai kaba wa ai raitim, Miwa ga, Miwa laika hpe manu shadan tawn let chye hkra ladat amyu myu hku n'na sharin la nga ma ai. Dai majaw shanhte gaw mungkan kaw rawt jat ai amyu ni byin tai wa masai.

Dai zawn re ai kasi hpe manu tawn let, anhte mung gara Mungdan kaw du hkawm wa tim, Jinghpaw ga hte Jinghpaw laika hpe ningpawt ninghpang hku jai lang n'na, ngang kang hkra jawm shakut sa wa ga ngu shiga madat nga ai nu wa hpu nau ni yawng hpe n gun jaw shadum jahprang dat lu nngai rai.

Layang U Ra (2005)